

ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ

ΕΝΑΣ ΤΡΕΛΛΟΣ.....

Οί περισσότεροι τόν έλεγαν δόλοτα τρελλό· οί δικοί του ιδιότροπο και σκαρτάδο.

Έξήτησα νά τόν δώ και μέ όλες τις δυσκολίες της φαντασίας του πού ήθελε νά τόν κρατάη μακριά απ' τόν κόσμο κι' απόμονο γιά νά μή τόν βλέπουν και γίνεται λόγος, κατώρθωσα τό γλυκύτατο αυτό φθινοπωρινό δειλινό νά γίνα δεκτός και νά μπώ στο μοναχικό του γραφείο.

Ειόντες οικογενειακές κρεμασμένες στον τοίχο. Βιβλία σκόρπια δεξιά κι' αριστερά, χαρτιά ανοιγμένα άπάνω στο γραφείο. Ένα ανακάτεμα πραγμάτων, σκόνη μπόλικη στα έπιπλα και στα πράγματα.

— Δέν αφήνουν τη σκόνη νά τά σκεπάσει όλα πέρα και πέρα άφ' ου όλα εινε πεθαμένα!

— Δίχνο έχετε τού είπα, αλλά δέ μου λέτε ποιά εινε πεθαμένα;

— Νά· όλα όσα βλέπεις κι' όσα δέν βλέπεις. Όρίστε από δώ και άρπάζοντάς με από τό χέρι μ' έφερε σιμά απ' τόν παράθυρο άνασήκωσε μ' απότομη χειρονομία την κουρτίνα, παραμέρισε τά μπερδεάκια και φάνηκε κάτω τό περβόλι μέ τά υπερύψηλα κυπαρίσσια, τους πελώριους ευκάλυπτους, και τά ξανανωμένα σά σέ δεύτερη άνοιξι καρποφόρα. Νεραντζιές και λεμονιές και κισριές καταπράσινες θρασυμανούσαν μέ την πυκνή φυλλωσιά τους. Μιάς λεύκας άσημόπαυαν άκόμα τά φύλλα στις τελευταίες άχτίδες, μία δυό φωνιχιές έπρόβαλαν τά σπαθωτά κλωνάρια τους σχίζοντας τόν άέρα· και μερικές άκακίες στη γραμμή χάραζαν τό δρόμο ως έξω στην καγκλωλή πόρτα τού δημόσιου δρόμου πού, σκονισμένος και ξερός, άσπριζε ως πέρα τό βουνό μακριά, ανεβαίνοντας προς τό διάσελο.

— Με περνάνε γιά ιδιότροπο... γιά τσιμπημένο... γιά τρελλό. Πέστους λοιπόν χαιρετίσματα. Αυτοί είν' όλοι τους θεόστραβοι και ζώα, κι' έγώ μονάχα βλέπω την αλήθεια. Αυτό τό περβόλι, πέθανε από χρόνια. Ποι' εινε τά κυπαρίσσια πού φύτεψα μόνος μου μέ τό χέρι μου; Τόσα δά ήτανε; μισό μπτόι λεπτούτσικα και λιγερά· μόνος μου έσκαβα τ' αυλάκι της άμπολης, και ποτίξα τις λεμονιτσές και τις νεραντζιές. Έκεί μέσα σ' αυτά τά βατόθαινα χάραξα δρομάκια, και στο μάγκο πού δέ βλέπεις πιά τόν μαρμαρένιο, πού τόν έφαιγαν οί λειχήνες, καθισμένη μιά ξανθοπλόκαμη μέ τό τελλάρο της κεντούσε μέ κιτρινομέταξο και χρυσοκλωστής τόν ήλιο και τ' αστέρια· δυό παχουλά και οροδόμαγουλα παιδάκια παίζαν κάτω στο χώμα και στα βότσαλα χρίζοντας πυργους και καστέλλια και γελοούσαν και φώναζαν και κλαίγαν κι' οί κρουσταλλένιες λαλιές τους μπαίγαν απ' αυτό έδω τό παρathyρι μαζί μέ τήν άνοιξιάνικη αύρα, μέ τό φθινοπωρινό άεράκι τού νότου μέ τόν μπάτι τό βραδυνό τού καλοκαιριού και μέ την ήλιόλουστη θαλαωρή τού χειμώνα.

Τίποτε δέ ζή σου λέω: Πήγαινε κάτω στο σπίτι και θά ιδής τη γυναίκα μου: Δέν τη γνωρίζω πιά· γιά μένα έχει πεθάνει χρόνια τώρα. Κτύταξε ένα λεβέντι με τό ξανθό μουστακάκι και την περήφανη περπατησιά. Μου λέν πως εινε τ' άγόρι μου! Εινε ή δέν εινε τρελλός; Κ' εκείνη ή κοπέλλα ή μελανομάτα και χαμωβλεπούσα μου ξαναλένε πως εινε ή κορούλα μου, ή άγγελόμορφη, πού χόρευα στα γόνάτά μου και μου τραβούσε τό μουστακάκι και μου χάιδνε τά μαλλιά. Τί εινε ζωντανό από ό,τι ήξερα· πές μου; Περβόλι, δέντρο, λουλούδια, τό νεράκι πού έτρεχε στην έμπολη, ουρανός, ήλιος, ή γυναίκα μου, τά παιδιά μου μα... κι' έγώ ο ίδιος... Κτύταξε με καλά είμ' έγώ ο ίδιος πού με γνώριζες στο σχολειό, στην έξοχή, στον κάμπο, στο βουνό. Είμαστε πεθαμένοι άγαπητέ μου... νεκροί γιά πάντα. Ό,τι είμαστε σήμερα εινε ή μούμιας τού άλλου· τινού έγώ μας. Κτύταξε καλά τριγύρω σου. Τίποτε δέ θά ιδής, καυμένο, ζωντανό. Ουρανός, γή, πράματα, πρόσωπα, δικοί σου, ξένοι... όλα νεκρά γιά πάντα. Μονάχα άμα κλείσης τά μάτια σου σφιχτά, άμα βουλώσης τ' αυτιά σου πού νά μή σουρραχί άχος από πουθενά τριγύρω σου, τότε κατι άρχίζει θαιπά νά βλέπης· εκείνο μονάχα εινε ή ζωή ή αληθινή, εκείνος εινε ο ίδιος ο έαυτός σου· αυτό πού βλέπεις και βλέπω, αυτό πού μου σουβάλλησες έδω μπροστά μου νά ιδώ, αυτό εινε... ένας πεθαμένος δόθος, χλωμός, και κίτρινος, άσπρος, σαν τό λευκό πανί πού μας σκεπάσει... Καί τώρα πήγαινε στο καλό... πήγαινε μέ τους άλλους πεθαμένους!

Έβγῆκα και κατακύλησα δυό-δυό τις σκάλες χωρίς νά χαιρετήσω ούτε την νοικοκυρά ή όποία με κτύταξε και παρακολούθησε από την πόρτα της τραπεζαρίας. Δέν πρόφτασα νά ιδώ άν σταυροκοπήθηκε!

ΛΑΥΡΑΣ

Η ΚΩΜΩΔΙΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΓΟΝΕΙΣ ΔΙΑ ΜΟΝΤΕΡΝΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Πρόσωπα: Πεπές, Μανιά, Ριρή, Υπηρέτης.

Πρωί με τη λακκάδα στο πάρκο. Ένας πάγκος διπλός. Απ' έδω κάθεται ή δεσποινίς Ριρή, μία νέα υπερμοντέρνα, απ' εκεί ο κ. Πεπές, κομψός, σεβαστός, υπερμεσοκόπος, με φαβορίτες, βελάδα και άνθος στην μπουτουνιέρα. Ο ένας στρέφει τά νώτα προς τόν άλλον και είναι βυθισμένοι κι' οί δύο εις την άνάγνωσιν της εφημερίδος των.

ΡΙΡΗ. (Διαβάζει άρεστά μεγαλοφώνως). Σοβαρός ήλικιωμένος κύριος...

ΠΕΠΕΣ. (Διαβάζει επίσης μεγαλοφώνως). Ζητείται κύριος σοβαρός...

ΡΙΡΗ. (Συνεχίζει). Ζητεί εργασία έλαφράν και αξιοπρεπή.

ΠΕΠΕΣ. (Συνεχίζει). Δι' εργασία έλαφράν και λεπτή...

ΡΙΡΗ. (Αφίνοντας την εφημερίδα). Μπά, μπά! άκριβώς ότι ζητούσα!

ΠΕΠΕΣ. (Αφίνοντας την εφημερίδα). Έπί τέλους πέτυχα!

ΡΙΡΗ. Νά ο σοβαρός κύριος πού ζητούσα!

ΠΕΠΕΣ. Νά ή λεπτή εργασία πού έγύρευα!...

ΡΙΡΗ. (Ακούει και στρέφει). Πώς;

ΠΕΠΕΣ. (Στρέφει ταυτοχρόνως). Πώς;

ΡΙΡΗ. Ζητάει λεπτή εργασία;

ΠΕΠΕΣ. Ζητείτε σοβαρόν κύριον;

ΡΙΡΗ. Θαρρώ πως ή ειδοποίησίς μου σας άφορα.

ΠΕΠΕΣ. Εινε δική σας ή ειδοποίησις αυτή; Μά τότε άφορα και σας ή ειδοποίησις ή δική μου.

ΡΙΡΗ. Λαμπρά! Τότε έλάτε νά συμφωνήσουμε. Για νά δώ; (Τόν κοιτά έξεταστικά). Μου κάνετε!

ΠΕΠΕΣ. Και γιατί πρόκειται νά σας κάμω δεσποινίς;

ΡΙΡΗ. Νά σας εξηγήσω άμέσως. Στερούμαι οικογενείας και θέλω άποσπώποτε νά έχω. Λοιπόν σας νοικιάζω!

ΠΕΠΕΣ. Πώς...

ΡΙΡΗ. Σας νοικιάζω γιά πατέρα. Θά είσθε ο πατέρας μου!

ΠΕΠΕΣ. Κύριε έλέησον! Και τί είδος πατέρας θάμαι;

ΡΙΡΗ. Μοντέρνος. Θά είσθε ο άρχηγός μιάς μοντέρνας οικογενείας. Έχετε ιδέαν από μοντέρναν οικογένειαν;

ΠΕΠΕΣ. Όχι...

ΡΙΡΗ. Τότε άκούστε. Εις την μοντέρναν οικογένειαν άπαιτείται ο πατέρας νά μὴν εινε... πατέρας. Άναλόγως και ή μητέρα...

ΠΕΠΕΣ. Κατάλαβα! Κι' ο λόγος αυτής της μανούβρας;

ΡΙΡΗ. Έμ' μά μία νέα κόρη, δέν μπορεί νά παρουσιάζεται στα κέντρα χωρίς κηδεμόνα.

ΠΕΠΕΣ. Σας ήγνύσα πληρέστατα. Η μοντέρνα οικογένεια πρέπει νά σχηματισθῇ χάριν της μοντέρνας κόρης. Λοιπόν εις τό έργον δεσποινίς. Είμαι εις την διάθεσί σας.

ΡΙΡΗ. Μία στιγμή παρακαλώ. Διηγθήτε μου δι' όλίγων τη ζωή σας.

ΠΕΠΕΣ. Δέν τό αναβάλλουμε κατόπιν της συμφωνίας;

ΡΙΡΗ. Όχι, εινε άπαραίτητον νά μάθω έκ των προτέρων τά καθ' ύμās. Σταθήτε και θά σας ρωτώ έγώ. Δέν μου λέτε; Προυπήρατε μήπως πατέρας;

ΠΕΠΕΣ. Α, κατάλαβα. Προτιμώνται οί προπαρξάντες! Λοιπόν ναι δεσποινίς. Προυπήρα.

ΡΙΡΗ. Εύδοκιμήσατε εις τό στάδιον αυτό;

ΠΕΠΕΣ. Ασφαλώς ηυδοκίμησα. Υπήρξα πατέρας υποδειγματικός. Αλλά δέν εξαρτάται τό πᾶν απ' τόν πατέρα δεσποινίς! Είνε κι' ο διάλογος ή μητέρα στη μέση. Κοντολογίς έγώ έπραξα τά καθήκοντά μου, αλλά ή γυναίκα μου, έστειλε τό σπιτικό μου στο διάβολο. Τώρα δέν έχω ούτε σπιτικό ούτε οικογένεια!

ΡΙΡΗ. Πού ευρίσκεται τώρα ή γυναίκα σας;

ΠΕΠΕΣ. Νά ζήτε δεσποινίς μόνον γιά τη γυναίκα μου μή με ρωτάτε.

ΡΙΡΗ. Καλά δέν μ' ενδιαφέρει. Για νά σας δώ άλλη μία φορά; (Τόν εξετάζει). Λαμπρά! Έχετε τό ύφος τού πατέρα. Λοιπόν έτελείωσε. Σας νοικιάζω!

ΠΕΠΕΣ. Και τί νοίκι θά μου κόψετε;

ΡΙΡΗ. Πεντακόσιες δραχμές τό μήνα, μία τριμηνία προκαταβολικώς, τροφή και κατοικία.

ΠΕΠΕΣ. Ρούχα;

ΡΙΡΗ. Α, ναι και ρούχα και υπηρεσία. Και άν μείνω ευχάριστημένη θά σας αδείξω την έπιχορήγησι.

Α, αλήθεια, ξέρετε χορό;

ΠΕΠΕΣ. Τους παλαιούς, βάλς, πόλκα.

ΡΙΡΗ. Από σήμερα πρέπει ν' άρχίσετε τσαρλεστν.

Ο χορός εινε γιά σας υποχρεωτικός στα κέντρα πού δέ πηγαίνουμε.

ΠΕΠΕΣ. Τι νά γίνῃ δεσποινίς, αφού μπήκα στο χορό...

ΡΙΡΗ. Και τώρα πάρτε τη διεύθυνσί μου και πηγαίνετε στο σπίτι νά με περιμένετε.

ΠΕΠΕΣ. Συγνώμην δεσποινίς. Στο σπίτι πρέπει νά μπώ σάν πατέρας βέβαια;

ΡΙΡΗ. Βεβαίωτατα. Και έλπίζω έντός της ημέρας νά σας στελνω και τη μητέρα....

ΕΙΚΩΝ ΔΕΥΤΕΡΑ

(Εις τό σπίτι της δεσποινίδος Ριρής).

ΠΕΠΕΣ. (Στόν υπηρέτη). Ετοίμασε μου τσάι, βούτυρο, ζαμπόν, μαρμελάδα και βουτήματα. Πόσων βαθμών θερμοκρασία εινε τό μπάνιο;

ΥΠΕΡΕΤΗΣ. Εικοσιοκτώ.

ΠΕΠΕΣ. Λαμπρά, έλα νά μου κάμης μασσάζ. Για νά ιδώ τά χέρια σου; (δ' υπηρέτης άπλώνει τις παλάμες)

Χμ! Έχουν ρόζους· δέν μου κάνουν.

ΥΠΕΡΕΤΗΣ. Ας πάω λοιπόν νά ετοίμασω τό τσάι: (Ακούεται τό κουνούδι της πόρτας) Μπά;

Επίσκεψις. (Πηγαίνει και άνοίγει την πόρτα. Μπαίνει ή Μανιά. Εινε μία μεσοκόπη, ψηλή, κοτσάνιτη, με σουβλερό πηγούνι και μύτη πιδ σουβλερή. Εκείνο όμως πού εινε πιδ σουβλερό απ' όλα εινε τό βλέμμα της. Καθώς σέ κοιτάζει τό νοιώθει νά σέ τρυπά σαν άτσάλνιο καρφί. Εις τό αντίκρουμά της δ' υπηρέτης υποχωρεί δρομεφύτως) Ποιον ζητάτε κυρία;

ΜΑΝΙΑ. Είμαι ή μητέρα της κυρίας σου.

ΥΠΕΡΕΤΗΣ. Α, περσάστε...

(Μπαίνει ή Ριρή).

ΡΙΡΗ. Μαμά!...

ΜΑΝΙΑ. Αχ, κόρη μου (Εναγκαλισμός φιλήματα. Ο υπηρέτης άποσύρταται)

ΡΙΡΗ. Φτάνει! Μή μὴ φιλάτε άλλο. Είμαστε μόνες.

Περιορισθήτε στο ρόλο σας. Η κάμαρά σας εινε έδω αριστερά. Περσάστε και βουλευθήτε προς τό παρόν όπως μπορείτε. Α, ναι, τι ήθελα νά σας πώ; Μούπατε χθές πως είσθε ζωντοχήρα.

ΜΑΝΙΑ. Ναι.

ΡΙΡΗ. Πρό πόσων έτών έχετε πάρει διαζύγιο;

ΜΑΝΙΑ. Πάνε πέντε χρόνια.

ΡΙΡΗ. Ήτανε ήλικιωμένος ο άνδρας σας;

ΜΑΝΙΑ. Άνέκαθεν! Ήτανε γέρος απ' τόν καιρό πού τόν πήρα.

ΡΙΡΗ. Γι' αυτό τόν χωρίσατε;

ΜΑΝΙΑ. Καί γι' αυτό και γιά πολλούς άλλους λόγους. Δέν υπήρχε έλάττωμα πού νά μὴν τό είχε άπάνω του. Έγωγάτης, φαγάς, γλωσσάς, τεμπέλης, γυναικάς, ψεύτης, υποκριτής.

ΡΙΡΗ. Φτάνει, φτάνει. Έλπίζω νά είσθε πιδ τυχερή με τό νέο σας σύζυγο.

ΜΑΝΙΑ. (Σαφηνισμένη). Ποιό σύζυγο καλέ;

ΡΙΡΗ. Τόν «μπαμπά μου». Αφού εκείνος εινε μπαμπάς μου κι' εσεις «μαμά μου», μεταξύ σας φυσικά είσαστε σύζυγοι, άνδρόγυνο... Και πού ξέρεις; Μπορείτε νά γίνετε κι' αληθινά.

ΜΑΝΙΑ. Όχι, όχι. Είμαι πολύ δύσκολη...

ΡΙΡΗ. Καλά σ' αυτά τά ζητήματα έγώ δέν παρεμβαίνω. Τό μόνο πού θέλω κι' απ' τους δυό σας εινε νά είσθε προσεκτικοί στο ρόλο σας, νά παίζετε τους γονείς με έπιτυχία. Έλπίζω ότι θά τά καταφέρετε. Αργότερα πού θάνε κι' εκείνος έδω, θά κάνουμε μία πρόβα γενική κι' οί τρεις (Αποσύρταται).

ΜΑΝΙΑ. (Μόνη). Χμ! Νά δούμε πως θά τά πάμε μ' αυτόν... Αν εινε κανένας βλάκας, όπως εινε οί περισσότεροι άνδρες, πάει καλά, πέρνω τό κουμάντο έγώ. Μ' άν εινε κανένας στριμμένος... (Βηματίζει, έχοντας γυρισμένα τά νώτα προς τό λουτρό).

ΠΕΠΕΣ. (Βγαίνει απ' τό δωμάτιο τού λουτρού) Ω, μία γυναίκα άγνωστη, πού μουρμουρίζει μόνη της.

Ας εινε, τίποτα δέν με εκπλήττει πλέον.

ΜΑΝΙΑ. Κάποιος μιλεί... (Στρέφει και αντίκρύζει τόν Πεπέ).

ΠΕΠΕΣ. Μαντάμ... Ω! Τι βλέπω!... Η γυναίκα μου!

ΜΑΝΙΑ. Ο άνδρας μου!

ΠΕΠΕΣ. Όχι, όχι! Δέν εινε οφθαλμαπάτη. Είς' εσύ!

ΜΑΝΙΑ. Ο προκομμένος δόλωσμος! (Στόν Πεπέ) Πώς βρέθηκες έδω;

ΠΕΠΕΣ. (Με πόζα). Είμαι ο πατέρας!

ΜΑΝΙΑ. Κ' έγώ ή μητέρα!

ΠΕΠΕΣ. Τόμπος! Αηλαδή σάν νά λέμε είμαστε σύζυγοι!

Α, αυτό δέν τό δέχομαι! Αυτό δέν μπορεί νά γίνῃ!

ΜΑΝΙΑ. Απ' τό στόμα μου τό πήρες! Λοιπόν, χάρι μου κάνεις νά ξεκουμπισθῇ!

ΠΕΠΕΣ. Έγώ νά ξεκουμπισθῇ. Για μιλα καλύτερα!

Έχω προτετατότητα έδω μέσα!

ΜΑΝΙΑ. Έδω δέν έχει νά κάμῃ ή προτετατότης. Ό,τι είσαι εσύ είμαι κι' έγώ. Στη δεσποινίδα εναπόκειται νά διαλέξῃ μεταξύ των δυό μας. Και φυσικά δέν θά προτιμήσῃ ποτέ τά μούτρα σου, όταν έκούσῃ από τό στόμα μου τί άποτυχία έδοκίμασες ως πραγματικός πατέρας.

ΠΕΠΕΣ. Νά τά μας! Σάμπως εσύ νά μὴν άπέτυχες παρ' όσον εινε στο ρόλο της πραγματικής μητέρας. Οί παλαιοί μας γέροντες εύτυχώς υπάκουον και μπορούν νά πουν τί μάνα και τί σύζυγος υπήρξες.

ΜΑΝΙΑ. Ψεύτη, ψεύτη! Επλήρωσες ανθρώπους γιά νά με κακολογούν. Μά δέν θά σου περάσῃ! Έγώ της ημέρας θά σε διώξω απ' έδω, όπως σ' έδιωξα κι' από τό άλλο σπίτι.

ΠΕΠΕΣ. Ε, λοιπόν κόβω τό κεφάλι μου πως μ' έμυ

ΑΠΟ ΕΝΑ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΟΔΗ ΠΕΡΙΠΛΟΥΝ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΑΣ

ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΚΤΑΣ ΤΩΝ ΤΡΩΓΛΟΔΥΤΩΝ

Γουνοί άλλ' όχι και ανήθικοι (δούν τοῦλάχιστον ἡμπορεῖ νὰ κρίνῃ κανεῖς ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι μονομαχοῦν διὰ «λόγους τιμῆς»). — Τὸ ἀνάθημα τοῦ νικῶντος ἀντεραστοῦ πρὸς τὴν «κοροδόπιστην».

Ο ΠΟΛΥΠΛΑΓΚΤΟΣ κ. Σ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ ΙΣΤΟΡΕΙ ΤΑ ΟΣΑ ΕΙΔΕ

Ἡ ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου ὑποχρεωτικὴ παραμὼν, κατὰ τὴν ἐν "Ἄδεν στάθμυσίν μας, δὲν ἦτο καὶ τόσον ἀνιάρ, διότι ἐκτὸς τῆς ζωπρᾶς κινήσεως τοῦ λιμένος καὶ τῶν περιπατητῶν τῆς προκυμίας τοῦ Steamer Point, ὅπου ἐβλέπαμεν τὸν ποικίλους περιέρχους τύπους—Ἀραβας, Ἰνδοὺς, Πάρσους, ἡμιγύμνους Σομάλῃδες καὶ εὐρωπαϊκούς μὲ λευκὰς ἐνδυμασίας καὶ κάσους, καθὼς καὶ ἀμάξια, αὐτοκίνητα καὶ καμήλους—εἶχαν καὶ τὸν διασκεδαστικὸν θέημα τῶν μαύρων πιτσιρίκων, τῶν θεογύμων δὴλαδὴ μικρῶν Σομάλῃδων—μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ μερικὸν κρεματάλαδων,—οἱ ὅποιοι ἐρρίπτοντο εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐφθάνον κολυμβώντας μέγρι τοῦ ἀκράφους μας, φωνάζοντες γαλλιστὶ «ἂ-λα-μέρ», καὶ ἐννοοῦντες νὰ ρίψωμεν εἰς τὴν θάλασσαν κανὲν νόμισμα διὰ νὰ τὸ πιάσῃ μὲ μακροβούτια, μέσα ἀπὸ τὰ βαθεῖα νερά. Καὶ τὸ κατ'ὀρθον αἱ μικροὶ ἐκείνοι δαιμονεῖς εἰς οἰανδήποτε ἀπέστανται καὶ ἂν ἐρρίπταμεν δεκάρας, διότι ἐβυθίζοντο καὶ ἀνεδύοντο μὲ κολυμβητικὴν δεξιότητα δαδρίνων, κρατοῦντες δαγκωμένην εἰς τοὺς λευκοὺς ὀδόντας τὴν λείαν τῶν. Εἶνε περίεργον δι' οἱ εἰρημένοι Σομάλῃδες γνωρίζουν μόνον τὴν γαλλικὴν φράσιν «ἂ-λα-μέρ» (à la mer) καὶ ἐννοοῦν νὰ τὴν φωνάζουν εἰς τοὺς ἐπιβάτας, ὅχι μόνον εἰς τὸν λιμένα τοῦ ἀγγλικοῦ Ἄδεν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ἐναντὶ Σομαλίας, διότι, ὅταν κατὰ τὴν ἐκεῖ περιήγησίν μου, διεσχίζα σιδηροδρομικῶς τὴν δεινὸν καὶ ὑπὸ τοῦ ἡλίου φλογεμένην πατρίδα τῶν, διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ὁροπέδιον τῆς Ἀβρυσουίας, τὴν ἀμφοτεροχλίαν μας ἡκολούθουν τρέχοντα εἰς κάθε σταθμὸν μαῦρα Σομαλάκια μὲ ἀδμασίαν περιβολήν, τὰ ὅποια ἐκτραχύνουν εἰς τοὺς ἐντὸς τῶν βαγονίων ταξιδιῶντας τὸ στερεότυπον «ἂ-λα-μέρ», ὅπερ θὰ φαντάζωμαι, δι' οὐ σφαλῇ ἐκεῖνον, πού εἰς τὴν περίεργον, γλωσσῶν τῶν λέγεται ἡμαζίξ. Ἄλλ' ἡ ὑπὸ τοῦ ἀτμοπλοίου θέα τῶν Σομαλῃδων παρέχει ἀφορμὴν νὰ εἰπωμεν τινα διὰ τὰ ἥθη καὶ ἔθιμά τῶν, ὅπως τὰ ἐγνωρίσαμεν εἰς ἄλλο ταξιδίον μας.

Οἱ ἀρχαῖοι περιηγηταὶ ὀνόμαζον «τρογλοδυτάς» τοὺς ἐπὶ τῆς ἀραβικῆς ἀκτῆς—ἀπεχούσης τοῦ Ἄδεν περὶ τὰ 100 μίλια—νομάδας μαύρους. Πράγματι οὗτοι κατώκουν ἐντὸς πετρῶν σπηλαίων, «γυμνοὶ καὶ κτεάνων ἐπ' αὐτοῖς καὶ αὐαλοὶ τῶν χωρίων διὰ τὸ καύματι ὀθλινθεῖν» τρέφοντο οὐδὲν μόνον μὲ ἰχθεῖς, ἀνεπίδωτες πρὸς τοὺς Ἀραβας τῆς ἀπέναντι αὐτῶν εὐδαίμονος Ἀραβίας, τοὺς ὁποίους ὀνόμαζον «ἄβρροῦς» καὶ «πολυπλούτους». Φαντάζομαι δι' αὐν εἰς τὸν εἰρημένον περιηγητῶν ἡ γεωγράφων, ὡς λ. χ. ὁ Διονύσιος, ἐπανήρχετο εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν καὶ ἀνελάμ-

ρίστηκες κ' ἦρθε νὰ μοῦ κάμῃς κ' ἐδῶ χαλάστει! Γυναικὰ πρόσει! Τὸ μπάνιο ἐκεῖ μέσα ἔχει μισὸ μέτρο νερό—πρὸ ὀλίγου πλύθηκα. Σὲ πιάνω, σὲ βουτάω καὶ σὲ πνίγω!

MANIA. Φωνᾷ! Βοήθει! 1.

ΠΕΠΕ. Χά, χά, χά! Ἄς δοῦναι τὸ θεὸ πού κατ'ὀρθον κ' ἐγὼ νὰ σὲ φοβῶμαι μὴ φορὰ στὴ ζωὴ μου! Στάσου Μάνια. Ἄς ἐκχαύωμεν τὴν λυπηρὰ αὐτὴ σκηνήν, δὲν εἶνε ἡ πρώτη φορὰ πού βριστάκαμε... Ἐλεῖ νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὰ πράγματα μὲ ψυχραιμία. Σκέψου κινδυνεῖς ἡ θέα μας. Ἄν θὰ τραβήξουμε ἔτσι, θὰ χάσωμε τὴν θέα μας. Δὲν εἶνε κρίμα;

MANIA. Προτιμῶ νὰ χάσω δέκα θέσεις παρὰ νὰ σὲ βλέπω μπροστὰ μου!

ΠΕΠΕ. Ἐ, λοιπὸν κ' ἐγὼ τὸ ἴδιο! Γαῖα μικρὴ τὴν πύρ! Θὰ μιλήσω στὴ δεσποινίδα ἀμέσως. Ἄ, νά-τιν κ' ἔλας ἔρχεται.

PIPH. Πῶς; Σεῖς φωνάζετε; Σεῖς μαλλώνετε; Καλὲ τί πάθετε; Πρὶν προφθάσετε νὰ γνωρισθῆτε ἀρχίσατε τὸ μάλλωμα;

ΠΕΠΕ. Δυστυχῶς γνωρίζομαι πρὸ καιροῦ... Ἀκούστε με δεσποινίς! Ἦρθε στὴν ὑπερσεία σας, πρῶτος μὲ γίνω μπαμπᾶς σας καὶ νὰ σᾶς ἐμπρηστῶ με ἄλλας τὰς δυνάμεις μου. Δυστυχῶς δὲν γίνεται τίποτα. Εὐδαίμονα πρὸ ἀδυναμίας. Ὁ ρόλος μου εἶνε ἀνώτερος τῶν δυνάμεών μου. Ἦ μαρὰ σας ὑπῆρθε πραγματικὴ γυναικὰ μου

PIPH. Πῶς; Πραγματικὴ; Μ' αὐτὸ εἶνε θαυμάσιο.

ΠΕΠΕ. Γιά σᾶς ἴσως, μὲ ὅχι καὶ γιὰ μένα! Ἐκατὸ ρόλους μπορῶ νὰ βγάλω πέρα, φτάνει νὰ μὴν εἶμαι ἀνδρὺς τῆς γυναικας μου!

MANIA. Ἀναιδεῖστέ! 1

ΠΕΠΕ. (Στὴ Ριρὴ). Ἰδοῦ! Τὸ βλέπετε καὶ μόνη σας! Δὲν γίνεται τίποτα δεσποινίς, μὲ τὴν ἀλήθεια. Δὲν εἶμαι πιά γιὰ τὸ ρόλο πού με θέλετε. Δὲν σᾶς κάνω.

PIPH. Ἐχτε λάθος! Μοῦ κάνει κ' οἱ δύο σας θαυμάσια! Εἴσατε ἀπαράμιλλοι, ἀταίριαστοι. Παίξετε τὸ ρόλο σας θαυμάσια.... Σὲ παρακαλῶ νὰ μένετε καὶ σᾶς αὐτῶν τὸ μισθό....

Ο. ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΣ

Η ΣΤΗΛΗ ΜΟΥ

Στὸν καιρὸ τοὺς, κ. Κ. Σωτ., θυμάμαι κ' ἐγὼ δι' ἑκαμν πολλὴν ἐντύπωσιν τὰ Βλᾶμικα τοῦ κ. Πανταζή. Πῶ! πῶ! τὶ σαματὰς μόλις ἐφθασαν, φρεσκοτυπωμένα, ἀπ' τὴν Πόλιν! Αἱ, ποῖος τὰ θυμάται σήμερα; Σὲ βεβαίω, κανεῖς! Ἄμ' σὺν αὐτῷ, καὶ μάλιστα σὺν τῷ «Μεγακλίδικῷ», τὸ δικό σου, ἔξεις πόσο ἔχουν γράψῃ κατὰ καιροὺς; Καὶ ἄλλως, δὲν εἴμεναι κανένα! Ὅσο γιὰ τὰ τραγούδια τοῦ «ἀγαπημένου» σου ποιητῆ—πὺ δὲν εἶνε δὲ λόγος νὰ τὸν μιμῶσαι γιὰ τὸν ἀγαπᾶς—μπορεῖ, ὅπως λές, νὰ εἶνε τὰ «ζωντανότερα» τὰ «τεχνικότερα» ἄλλως δὲ νομίζω δι' εἶνε. Ὅποσοδήποτε ἀκού τοὶ παλὸ ἐκείνο «Ἔργον τοῦ Τῆς Ταβέρνας» τοῦ «Εὐραλῶντος», κ' ἂν, μετὰ κ' ἂν αὐτὸ, ἐπιμένῃς, πάω πάσο.

Πάρε μαχαίρι κόψε με καὶ ρίξε τὰ κομμάτια μου, καὶ ρίξε τὰ μέσα στὸ γιαλὸ, καὶ ρίξε τὴν στήν μου μ' ἄφες, τὸν κόσμον αὐτὸν συχάθηκα, καὶ δὲν ἐλπίζω πιά καλὸ. Ἄ βάξῃς τώρα κ' ἄσπερα σου καὶ τὰ μαλακασμένα σου, θάρρῃ καιρὸς πού θὰ θρηψῇ, πού θὰ σταθῇς στὸ μνημὲν μου, νὰ πῇς ἕνα παράπονο, εὐ κ' ἂν εὐρῃς, ὅσο κ' ἂν πονῇς. Πάρε φωτιά καὶ κάψε με, κ' ἂν τᾶς με τὴ στήν μου, μέσ' στὰ πελάγη νὰ σκορπῇς, Νὰ μὴ σὲ βρῇ τὸ κρίμα μου, μαριέλλα μου Ἠπειρώτισσα, καὶ μοῖσαν ἄλλον ἡναγῆς.

Φίλε κ. Ντενίς! Θὰ σοῦ ἀπαντοῦσα ὅτι ἀκριβῶς πρὸς τριῶν μηνῶν τοῦ κ. Ν. Βορ., ἂν τὸ «Ἔνα γράμμα» σου δὲν εἶνε ὅλα τὰ προτερήματα τοῦ «Χαροῦμενης τρέλλας» τοῦ, καὶ λίγα ἀπ' τὰ ἐλαττωματά της. Ἐς τόσο δὲν τὸ ἐγκρίνω, ἀλλ' ἐπιφυλάσσομαι καὶ πάλι, νὰ δῶ μὲ ποῖο νέο ψευδὺν κ' ὅθ' ἐδελήσῃς νὰ μὲ ξαναδοκιμάσῃς. Σὺν ἀναμνηστικὸν αὐτὸ ἐλπίζω νὰ κατανικήσῃς καὶ τὶς ὑπὸλοιπες ἀδυναμίας σου...

Περὶ τὸ νὰ λάβετε τὸν κόπο. κ. Α. Σιλ. Σεῖς εἰσθε «φθασμένοι» καὶ κατὰ πλῆθος: παρασημοφορημένοι «ἐθνικός» ποιητῆς ἐμεῖς δὲ, πέστε ἀπὸ πεποιθίμενος, πέστε ἀπὸ τζαναμπετιά, «φθασμένοι» ποιητῶν ποιήματα δὲν καταχωροῦμε, παρὰ μόνον, ἀργὰ καὶ πού, ἐλάχιστον ποσοστὸ ἀπ' τὴ δημοσιευμένη σαρβόρα τους: κ' αὐτὸ δὲν, φέροντας στὰ κατὰ τῶν νέων ποιημάτων ἂν ἀντιπροβλήσωμε ὑποδειγματικὰ τοιαῦτα, σταματοῦμε ἔξ' ἀνάγκης στὰ ἀπλῶς ὑποφερτὰ (τὰ ἀπὸ μῆς, ἔτσι, μόνως ἀπόψεως ὑποφερτὰ) τῶν παλαιῶν. Γ' αὐτὸ καὶ διαρκῶς συσταίνουμε στοὺς νέους νὰ ζοῦν πρὸ πάντων, νὰ διαβάζουν δὲ καὶ νὰ μελετοῦν ὅτι θέλουν, ἀλλὰ μόνον στὸ Σολωμὸ νὰ ἔχουν ἐμπιστοσύνη, καὶ ἐμπιστοσύνη ἀπόλυτη. Ὡστε μὴ λάβετε, σὰς παρακαλῶ, τὸν κόπο...

Τίσο λοιπὸν ἐνδοσιμῶς ἔχῃς μὲ τὸν αὐτὸ σου, κ. Α. Μαν., γιὰτὶ ἔγραψες τὸ «Ξεπρόβαλμα τοῦ φεγγαροῦ», καὶ μὴ τὸ ξαναστέλνεις, μὴ τοῦτον αὐτὴν τὴν φορὰ, ἀντὶ νὰ τ' ἀπορρίψω, τὸ ἐγκρίνω; Μὰ εἶνε δυνατόν, ἀφοῦ δὲν ἔρχεται σὲ κανένα λογαριασμό; Ἐπειτα, κ' ἂν ὑποθεθῇ δι' ἐγὼ στραβίζομαι καὶ τὸ ἐγκρίνω, σὺ ὁ ἴδιος δὲν θάπρεπε νὰ εὐχεται μὴ τὴν πᾶν εἰς βάρος σου; Ἦ μὲ θεωρεῖς τόσο κακωτρεχῇ ὥστε ν' ἀποδώσῃ σὲ συνάνθρωπον καὶ δι' συνεργίᾳ μου στίχους σὺν κ' αὐτοῖς;

Πού μὲ τὰ παρόνθ' ἡλικιὰ μόνον βολικεῖται ἐκεῖ ἕνα σπιδάκι. Ἦ κόρη μὲ τὰ φλαρά μάτια πού καθεστὰ καὶ μὲ φθορὴν κινεῖται θάλασσα τὰ πλάτια βλέπει σ' αὐτὰ πούν ἀντικρὺ. Πέρα ἀπ' τὸ παρόνθ' ἡλικιὰ μὴ τί γυροῦνται, τί κινεῖται μῆπως γιὰ κάποιο νεκρὸν μου τὴν προηματοποιεῖ ἡμεῖς;

Αὐτὰ ὅχι εἰς πρὸς τὸ ποίημα, ἀλλ' ὡς πρὸς τοὺς στίχους. Ὅσον ἀπορρὰ τὰ γραμματικὰ καὶ λογικὰ σφάλματα, ἐκεῖνα πιά δὲν τὰ λογαριάζω. Ἦ μῆπως ἤθελες νὰ τὰ δημοσιεύσω κ' αὐτὰ; Πόσο διαφορετικὸς ὁ κ. Δ. Πόθ! Ἐνὼ μὴ ἔσται τὸ καλλίτερον πεζὸν, ἀπ' ὅσα ἔλαβα τὸν τελευταῖον καιρὸ, δὲ θέλει νὰ τὸ δημοσιεύσω, παρὰ μόνον νὰ τοῦ πῶ τὴ γνώμην μου! Ἦ προτιμῶσα τὸ πρῶτον, κ' εἶμαι κάπως στενωχωρημένος πού τ' ἀποκλείει, ἀναγκάζοντας με συγχρόνως νὰ κρίνω αὐτοπρὸς τὸ «Πλάσι στὸ θάνατον», τόσο περισσότερο ὅσο τίποτε δὲν ἔχω νὰ πῶ ἄλλο παρ' οὗτοι γενικός εἶνε μικρόπνοος ἡ ἐσωτερικὴ διάθεσις τοῦ νέου δὲν ἀντιτίθεται σ' ἐξωτερικὰ περιστατικὰ γέγονα δὲν χρειάζεται γιὰ νὰ κατασταθῇ ἀντίθεσις πρόφορη σὲ δημογραφία καλλιτεχνική: τέλος, ἡ χρωματικὴ καλὴ ἀρρεῖται σὲ μερικὰ κρίσιμα σημεία τὴν πρῶτον βοήθειαν κ' ἔτσι ἡ καλλιτεχνικὴ ἐκφρασις ξεπερνᾷ σὲ ἀπλὴν ἀφήγησιν...

Ο ΑΡΧΙΕΥΝΤΑΚΤΗΣ

ΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΤΟΥ

ΚΟΥ Θ. ΒΕΛΛΙΑΝΙΤΟΥ

ΡΟΥΖΟΥ, Η ΠΡΩΤΗ ΕΛΛΗΝΙΣ ΣΟΥΦΡΑΖΕΤΤΑ

Κατὰ τοὺς χρόνους καθ' οὓς διεξήγοντο οἱ κοινοβουλευτικοὶ ἀγῶνες μεταξὺ Τρικοῦπης καὶ Δεληγιάννη, ἀνεγὰν εἰς τὰς Ἀθήνας ἡ πρώτη ἐλληνικὴ σουφραζέττα, ὑπὸ τὴν ἱστορικὴν μορφήν Κυρίας Ρουζοῦ Ἡ Ἑλληνὶς αὕτη σουφραζέττα κατέκτησεν ἀνευ συνεδρίων καὶ ἄλλων προσπαθειῶν τὰ δικαιώματα τῆς ἰσοπολιτείας, ὅχι μὲ τὸ σταθὶ τῆς, κατὰ τὴν δημόδιον ἐκφρασίαν, ἀλλὰ μὲ τὸν ἀγῶριστον συντροφὸν τῆς: τὸ μεταξὺ τὸν καὶ διακόσμησαν ἀπὸ δαντέλας ὑπερβαλλόντων τῆς. Εἰς τὰς Ἀθήνας ἐπῆσαν ὅς βόμβα καὶ κατέλαβεν αὐθημερὸν τὴν θέσιν τῆς εἰς τὴν πολιτικὴν κίνησιν τῆς χώρας.

Ἡ Κυρία Ρουζοῦ ὑπῆρχεν ὁ κατ' ἐξοχὴν «κοινοβουλευτικὸς τύπος» τῆς Ἑλληνίδος. Τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἐράνῃ εἰς τὸν ἀπτικὸν ὁρίζοντα δὲν εὐχρίνετο εἰς τὴν πρώτην, οὐτε εἰς τὴν δευτέραν νεότητά της. Τουαντὸν ὁ χρόνος εἶχεν ἐπισέσει ἐπὶ τὸν παρειῶν τῆς καὶ τῆς εἶχεν ἀλλοιώσῃ ἀλύπτητα. Ἐκείναι οἱ ὁποῖαι τὴν ἐγνώρισαν εἰς τὴν νεότητά της διηγουμένη δι' ὑπῆρξε λίαν εὐχάριστος καὶ ἐνδιαφέροντα Κυρία, κομπορητικὴ καὶ εὐφροσύνη. Ὡμὶν μετὰ πολλοῦ πνεύματος, ἐχειρίζετο τὴν γαλλικὴν εἰς τὴν ἐντέλειαν, ἐκ νεανικῆς δὲ ἡλικίας εἶχε σταθεράς πολιτικὰς ἀρχὰς καὶ ἰδικὰς τῆς κομποθεορίας. Αἱ ἰδέαι τῆς αὐταὶ καὶ ἡ προσωπικὴ τῆς χάρις ἐνέπνευσαν βαθὺ ἀσθήματα εἰς τὸν ἐν Περαιᾷ Γενικὸν πρόξενον τῆς Γαλλίας κ. Ρουζοῦ. Οὗτος εἶχεν ἐλθῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν Βαναροκρατίαν πρὸς ἀνάληψιν ἐπιχειρήσεων. Τὴν ἐννεμευθὴ λοιπὸν καὶ τὴν περιέργειαν εὐς πρόξενος εἰς διάφορα μέρη τοῦ κόσμου, οὗτο πῶς δὲ ἡ κυρία Ρουζοῦ πολλὰ εἶδεν ἄσπερα καὶ περισσοτέρους ἐγνώρισεν ἀνθρώπους αἱ Ἀθηναῖοι ὅμως δὲν τὴν εἶδον κατὰ

οὗ τὴν συνέθεον ἀναμνήσεις παλαιὰ συνήθειων. Ἀπεστέρετο μετὰ πάθους τὸν Τρικοῦπην καὶ ἐβδελύσαστο τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ Τρικοῦπης. Τότε, ἐνεκα τῶν μεταρρυθμίσεων τὰς ὁποίας ὁ Τρικοῦπης εἶχεν εἰσαγάγει εἰς τὴν διοίκησιν καὶ τῶν φορολογιῶν τὰς ὁποίας ἐπέβαλεν, εἶχε προκληθῇ μεγάλη κατ' αὐτοῦ ἐξέγερσις, καὶ αἱ συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς προὐκάλουν μέγα ἐνδιαφέρον. Ἡ κυρία Ρουζοῦ ἐγκατεστάθη εἰς τὸ θεωρεῖον τῶν κυρίων. Δὲν ἀποσιώσκειν ἀπὸ οὐδεμιαν συνεδρίασιν. Εἰς τὸ θεωρεῖον κατεῖχεν ὡριμένην θέσιν, τὴν ὁποίαν οὐδεμία θαμὴν αὐτὴν ἐκείνη ποτὲ νὰ καταλάβῃ. Τὰς κοινοβουλευτικὰς συνεδριάσεις, τὰς ὁποίας προεκάλεσεν ἡ συζητήσις ἀποημιώσεως τινος τοῦ ἀνταποκριτοῦ τῶν «Τάιμς» κ. Στήλμαν, καὶ αἱ ὁποῖαι παρετάθησαν πολλὰς ἐπὶ 36 ὥρας, ἡ κυρία Ρουζοῦ παρηκολούθησε μετὰ καρτερίας μεγαλειότητας παρ' οἷος ὁποιεστὶς βουλευτῆς. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὰς χειμερινὰς ἐκείνας νύκτας δὲν ἐχρησιμοποίησε τὸ bonnet τῆς Κορντέ, ἀλλ' ἔφερον ἕνα ναυτικὸν καϊνικόν, οἱ ἀντιδελγηαντικοὶ ἔλεγον δι' ὅπως «ἦας κοῖκος δὲν φέρει τὴν ἀνοιάν» ἔτσι καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ δὲν ἀντιπροσωπεύει τὴν κοινὴν γνώμην.

Ἡ διαρκὴς ἐμφάνισις τῆς εἰς τὴν Βουλὴν εἶχε καταστήσει τὴν Ρουζοῦν κοινοβουλευτικὸν στοιχείον τοιοῦτον, ὅστε νὰ μὴ δύναται νὰ ἐννοήσῃ κανεὶς τὴν Βουλὴν ἀνευ αὐτῆς. Ἐπειτα ἐγνώριζε τοὺς βουλευτάς ὅλους κατ' ὄνομα ἤξευρε τὰ μυστικὰ ἐλατήρια αὐτῶν, καὶ τοὺς λόγους, δι' οὓς μετεπιβόον εὐς ἀγαθοῖ, ἀπὸ κόμματος εἰς κόμμα. Συμμετείχε τὸν ἀγῶνιστον ἐκφράζουσα μεγαλόφρονος τὰς σκέψεις τῆς, ἐξέτειπε τοὺς κρανοὺς τῆς κατὰ τῶν ἐχόντων ἀντιθέτους γνώμης, ἀνεμί-

γυνε τὰς φωνὰς τῆς μετὰ τῶν κραυγῶν τοῦ ἀκροατηρίου καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ ἀντιδελγηαντικῆς προσομίας κατὰ τῶν ἀγορευόντων ἀντιδελγηαντικῶν. Οὕτω, τὸν Τρικοῦπην ἀπεκάλεσε Μογγόλον, τὸν Γεώργιον Θεοτόκην Σκαρπινᾶν, τὸν Στέφανον Δραγοῦμην Παπατράκην καὶ τὸν Ἀναγόρου Σιμόπουλον Βελζεβούλ. Ὅταν κάποτε ὁ βουλευτὴς Κεφαλλήνης Βαλσαμάκης ἀφῆκε τὸ ἐναντιοφρόνιον τοῦ εἰς τὴν αἰθούσαν καὶ ἐξηλθεν ἐνα μὴ φαίνεται παρὼν εἰς τὰς γενομένας ἐνστάσεις περὶ ἀπαρτίας, ὁ δὲ προεδρεύων Εὐστάθιος Κοκέρης τὸν κατέσσεε παρὼντα, ἡ Ρουζοῦ ἐκράυαζεν ἀπὸ τοῦ ὑπερῶου πλήρους ὁργῆς:

— «Δὲν ὑπάρχει ἀπαρτία! τὸ ταμπάρο τοῦ Βαλσαμάκη δὲν ἀντιπροσωπεύει τὸν Κεφαλλήνην. Αὐτὸ εἶνε ἀνήκουστον! εἶνε ἀλογος»!

Οἱ βουλευταὶ ἐξήλθον ἀπὸ τὸν προεδρεῖον νὰ ἐπιβάλῃ σιγὴν εἰς τὸ θεωρεῖον τῶν κυρίων, ἀλλ' ὁ πρόεδρος ὑψῶν τὸν ὄμικον του, ὑπεὐχόλου δι' ἡ κραυγάζουσα κυρία εἶχε καὶ αὐτὴ μερικὰ ἀπαρταβασία δικαιώματα. Ἐνίοτε ἡ κυρία Ρουζοῦ παρηκολούθησε μετὰ καρτερίας μεγαλειότητας οἱ ἀντιδελγηαντικοὶ ἔλεγον δι' ὅπως «ἦας κοῖκος δὲν φέρει τὴν ἀνοιάν» ἔτσι καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ δὲν ἀντιπροσωπεύει τὴν κοινὴν γνώμην.

Ἡ διαρκὴς ἐμφάνισις τῆς εἰς τὴν Βουλὴν εἶχε καταστήσει τὴν Ρουζοῦν κοινοβουλευτικὸν στοιχείον τοιοῦτον, ὅστε νὰ μὴ δύναται νὰ ἐννοήσῃ κανεὶς τὴν Βουλὴν ἀνευ αὐτῆς. Ἐπειτα ἐγνώριζε τοὺς βουλευτάς ὅλους κατ' ὄνομα ἤξευρε τὰ μυστικὰ ἐλατήρια αὐτῶν, καὶ τοὺς λόγους, δι' οὓς μετεπιβόον εὐς ἀγαθοῖ, ἀπὸ κόμματος εἰς κόμμα. Συμμετείχε τὸν ἀγῶνιστον ἐκφράζουσα μεγαλόφρονος τὰς σκέψεις τῆς, ἐξέτειπε τοὺς κρανοὺς τῆς κατὰ τῶν ἐχόντων ἀντιθέτους γνώμης, ἀνεμί-

— «Κυρία μου, ἐδῶ δὲν εἶναι τὸ ἱπποδρόμιον τοῦ Νάβα, ἐδῶ εἶναι ἡ Βουλὴ καὶ πρέπει ν' ἀκούονται ὅλοι αἱ γνώμης».

Μετὰ τὸ τέλος ἐκείστης συνεδριάσεως ἡ κυρία Ρουζοῦ κατήρχετο εἰς τὸν διάδρομον καὶ ἀνέμενε τὴν διέλευσιν τοῦ Δεληγιάννη ὅπως τοῦ ὀλίγου τὴν χεῖρα καὶ τὸν ἐνισχύσῃ εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ.

Ἐκλείσει τὸ στάδιον τῆς ἐνδόσεως.

Ἐπαινετοστᾶται εἰς τὴν διαθήκην, ἥτις ἐγένετο ὅταν ὁ Δεληγιάννης, πανόχρους ὢν ἐν τῇ Βουλῇ, ἐδέχθη τὴν ὑπόδειξιν τοῦ βασιλέως ὅπως παρατηρή. Ὁ Δεληγιάννης τὴν πρᾶξιν ἐκείνην τοῦ βασιλέως ἐθεώρησεν ἀντισυνταγματικὴν, καὶ ἀντὶ αὐτῆς παρατηρή, μετέβη ἐπὶ κεφαλῆς τῶν φίλων τῶν βουλευτῶν καὶ ἀπέκρου πλῆθος εἰς τὴν Βουλὴν, παρ' ἧς ἐξήρχετο καὶ ἔλαβε ὑψῶν ἐμπιστοσύνης προκλητικῆν.

Ἡ θέσις τοῦ βασιλέως ἦτο κρίσιμος. Μεγαλύτερα ἐπιμνησὶ ἀπὸ μέρους τοῦ Δεληγιάννη καὶ ὁ ὁρῶς δὲ ἐσαφῶνετο τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Ἀπὸ τὸ θεωρεῖον τῆς Ρουζοῦ ἐκράυαζεν ὅτι ἡτο σύμμενος τῶν παλαιῶν προσέων καὶ εἶχε μεταβληθῇ εἰς αὐτὴν Τερόσαν.

— «Κατὰ ἐφ' ὧν, ὁ Δαναοκρῆτος ὁ κοινοβουλευτικὸς ἐπὶ τὴν κυβερνήσιν γιὰτὶ πέπεισται νὰ ταπεινῇ παρὰ αὐτὴν τὴν διαθήκην τοῦ Ταυρῶτος».

Ὁ γνωστὸς ἡ ὑποσημειωμένη ἡμεῖς ἐπὶ τὴν Βουλὴν βήσαντες βουλευτὰ καὶ ἀποστὰ δὲν εἶχον ἀφῆσει τὸν Συγγρόν νὰ οὐκίηται!

Ἐκτότε δὲν ἐφάνη εἰς τὸ θεωρεῖον τῆς Βουλῆς ἡ Ρουζοῦ. Ἐπειδὴ οὐκ ἐπαινετοστᾶται καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξέλθῃ πρὸς τὸν οἶκόν τῆς.

Ἐκεῖ ἀπομονωμένη καὶ ἀνεκλίστουσα ἀντιδελγηαντικὴν εἰκόνα τὸν Δεληγιάννη ἀπέθανεν ὀλίγα δὲ ἀντὶ ἀπὸ τῆς Κηρυτῆς αὐτῆς τοῦ Ἑλλήνος πολιτικοῦ ἐκάλυψαν τὸν νεκρὸν τῆς.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΟΡΕΑ καὶ λαοφ
ΗΜΕΡΟΜ. 23-5-28
ΑΡΙΘ. 23585

[ΕΠΙ ΤΗ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΠΟΛΥΚΡΟΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΔΡΟΣ **RENE SUDRE**: «ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΝ ΜΕΤΑΨΥΧΙΚΗΝ»]

Δρ Π. ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ

Μετάφρ. ΓΕΡ. ΣΠΑΤΑΛΑ

BEING THE

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΥ ΣΚΟΤΩΣΕ

[22] Μας ἀπήγγειλε μάλιστα και μερικούς θαυμασίους στίγους επάνω στο ίδιο αυτό μοτίβο της συζητήσεως... Διάβασε! Πάλι η ίδια παραβολή. Έξακολουθώ να μην έννοω τίποτε. Τι σέβει έχει με την κουβέντα μας αυτός ο Ψέρνοβιτς; Τι θέλει και μπαίνει μέσα σ' αυτή τώρα; Κυττάζω την Λαϊδή Φάλκλαντ... «Ω! πώς έγινε κατάχλωμη κι αυτή τώρα! Τι διάβολο! Τι συμβαίνει λοιπόν; Περὶ τίνος ἀκριβῶς πρόκειται; Στόμα, ἀπόφραξις χρειάζεται. Πρέπει! εἶνε καιρὸς πιά να χτυπήσω στην καρδιά:

— Πουχάστε, Μις Έδιθ; Εὐτυχῶς δὲν ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ γυαλιῖ! Μὲ τὰ μάτια μου, πού ἔχουν ζηλευτὴ ἐντασί... κατωρθώνω νὰ φέρνω κοντὰ και τὰ πιά μακρινὰ πρῶματα... Λοιπόν! Ἀκούστε με! Ἀπὸ τὸ Πέραν, βλέπω... διακρίνω θαυμάσια ὅλη τὴν Καλιτζὰ καὶ ὅλα δαα συμβαίνουν ἐκεῖ... Ἐπειτα δὲν πρέπει νὰ ξεχνάτε πὼς ἡ θέσι μου, ὡς στρατιωτικὸ ἀκούλου... μὲ ἐπιτρέπει νὰ ἔχω στὴ διάθεσί μου τὸ πὺν τέλειο ἀστρονομικὸ τηλεσκόπιο!... Δὲν ξέρετε δὲ τι μπορὼ νὰ κατορθώσω μ' αὐτό... Σὰς βεβαίω πὼς μπορὼ νὰ ρίξω τὴς ματιές μου μ' αὐτὸ ὡς πέρα μακριά... στὴν Σκωτία π. χ... ἀκούτε... στὴ Σκωτία!... Μὰ βεβαιήκα πιά αὐτὴ τὴ φλυαρία... καὶ μὲ φαίνεται μάλιστα πὼς θὰ εἶνε πιά και περασμένη ἡ ὥρα...

Αὐτὴ τὴ φορὰ εἶνε ἀδύνατον πιά ν' ἀνθίξω... Ἐμεῖς ἀκίνητοι καὶ ἀφρονὶ στὴ θέσι τῆς. Εἶνε πιά ἐκτὸς μάχης... Φεύγω... καὶ μόνῃ ἡ Λαϊδή Φάλκλαντ με συνοδεύει ὡς τὴν ἐξώπορτα Τῆς φιλὸς τὸ χέρι:

— Λοιπὸν; Ἐλπίω πὼς ξέρω ἀρκετὰ καλὰ νὰ σὰς ὑποστηρίξω δὲν πρέπει...

Ἐκείνη ὁμως ἦτανε πολλὸ πὺν λιγώτερο χαρούμενη, ἀπὸ ὅσο ἔγω φανταζόμουν:

— Μου ἀπήντησε κοινώντας τὸ κεφαλάκι τῆς:

— Φίλε μου! φίλε μου! Σὰς ἐξορκίζω... σὰς παρακαλώ... νὰ εἶσθε ἄλλοτε πὸν συνενῶ... πὺν φαρμακίον...

— Πὺν συνενῶ; Ἐσεῖς... ἐσεῖς προφῆρες λοιπὸν τὴ λέξι αὐτῆς... ἐσεῖς λοιπὸν... τόσο δειλὴ; Ἐκείνη ἐξακολουθεῖ ἀκόμα νὰ κουνᾷ τὸ κεφαλάκι τῆς ὑστερα σκεπτικτικὰ λιγανά... καὶ φαίνεται σὰν νὰ διαστῇ. Ἀπὸ τὸ βῆθος τοῦ κήπου φθάνουν οἱ ἤχοι τὸν γέλιον τοῦ παιδιοῦ τῆς...

— Δειλὴ, ναί!... Γιατὶ δὲν πρόκειται μόνο γιὰ μένα... Ἐγὼ καὶ τὸ μικρὸ μου, τὸ παιδί μου. Καὶ πιστεύω με πὼς εἶμαι ὑποχρεωμένη νὰ ἐπαγρυπνῶ γι' αὐτὸ τὸ γέλιο πὸν ἀκούγεται ἐκεῖ κάτω... Γιατὶ πρέπει νὰ ξέρετε... πὼς ἔμα ἐγὼ φύγω... ὁ μικρὸς αὐτός... δὲν θὰ γελᾷ... ποτέ... ποτέ πιά...

Χωρὶς νὰ θέλω, ἀπαντᾷ:

— Ναί, ναί, τὸ ξέρω... Σὰς τὸ εἶπα μάλιστα και μόνο μου, τότε... θυμάμαι, προσητὰ στὴν Κυρία Ἐριζάν, ἡ ὁποία μὰς συνεβόλευσε νὰ προφυλαγώμαστε ἀπὸ ἐκείνους τοὺς μοναχικούς περπάτους... Τότε ὁμως μὲ ἀπογορεύσατε, θυμάμαι, και νὰ σὰς μάλιστα ἀκόμα γιὰ σῖνσις και γιὰ προφυλάξεις... Τι συμβαίνει λοιπὸν καὶ ἀλλῆστε σήμαρα ἐστὶ...

Κυττάζει μιὰ στιγμή γύρω τῆς φοβισμένη... Ποιὸς ξέρει ἂν δὲν μὰς παραμενεῖ κανεὶς! Ὑστερα μὲ λέγει σιγὰ:

— Δὲν συμβαίνει τίποτε... Δὲν ἀλλάξα καθόλου... Λεοθάνομαι ὁμως τὸν κίνδυνον νὰ πλησιάζω... νὰ πλησιάζω... πὼς πάει και περισσοτέρω... κοντὰ μου... «Ω! φίλε μου! ὑποστηρίχτε με... προταξέστε με...

Ἐνα λοχρὸ ρίγος συγκινήσεως διέδραμε ὅλο μου τὸ σῶμα. Δὲν ἀπήντησε λέξι. Ἐπῆλθα μόνο ἀκούμια φορὰ τὸ χέρι τῆς... και πῆδησα στὸ καὶ μου...

— Ἀντίο!... ἀλῆθεια ορεβροῦρ... γιὰ πότε;

— Μιὰ στιγμή... πρέπει καὶ νὰ σὰς πῶ... τὸ ξέχασα...

— Ντοῦρ... (φράσι πὺν λέω στοὺς καϊτῆδες μου γιὰ νὰ σταθῶν δταν θέλω).

Ἡ Λαϊδή Φάλκλαντ ὁμως ἀλλάξε γνώμη. Στέκεται ἐκεῖ και μὲ νυνεῖ με τὸ χέρι ἀρνητικὰ:

— Ὅχι! ὅχι! τίποτα! ἀδύνατον νὰ σὰς τὸ εἶπω ἔδω. Ἡμῶν τρελλή... ἀδύνατον! Θὰ σὰς τὸ εἶπω ὁμως ἀργότερα... Σὰς τὸ ὑποσχομαι!... Θὰ ξαναδύω θοῦμε στὴν Σταμπούλ; Ὅχι σὰς γράφω ἀμέως... Περιμένετε γράμμα μου... ἀντίο... ορεβροῦρ!...

XXVII

— Ὅχι! στὴν Σταμπούλ Ὁσμάν! Στὴ Μπεϊκός. Ὅχι δὲν θέλω πιά νὰ ξαναγυρῶ στὴν Σταμπούλ. Αὐτὴ ἡ μικρὴ λογομαχία με ἐκίνη τὴν Σκωτία μου ἄνευ τὰ νεύρα... και θέλω αὐτὴ τὴ νύχτα νὰ κοιμηθῶ στὸ τούρκικο σπιτάκι μου... στὴ Μπεϊκός... «Ε; τι θέλετε! εἶνε κι' αὐτὸ μιὰ ἰδιοτροπία μου...

Μιὰ αἰσθηματικὴ μάλιστα ἰδιοτροπία. Σήμαρα τὸ πρωί, ἐκείνη ἡ ἀρμένιασε με τὴν τόσο σοβαρὴ καὶ ἀξιοπερητῆ ἐμφάνισι, μὲ ἔφερε ἀκόμα ἕνα γράμμα στὸ ἴδιο δαντελικὸ χρυσὸ χαρτί. Ἐσεῖ ξέρω πὼς σήμαρα ἡ μικρὴ τουρκουπὺλα μου θὰ εἶνε μονάχη τῆς στὸ σπιτί... μὰ ἐντελῶς μονάχη! Ἡ μητέρα τῆς θὰ

εἶνε στὴ Σταμπούλ... ὁ πατέρας τῆς δὲν ξέρω κι' ἐγὼ πού...

Μὲ λίγα λόγια πρόκειται πλέον περὶ δύο ἰδιοτροπιῶν οἱ ὁποῖες μέλλουν νὰ συναντηθῶν σὲ λίγο...

...Ὡστε λοιπὸν θὰ με περιμένουν με ἀγωνία ὅλο τὸ ἀπόγευμα, κάτω ἀπὸ τὸ μπερντὶ τοῦ παραθύριου, καὶ μόλις ἰδοῦν καὶ ἀναγνωρίσουν τὸ καὶ μου πὺν θὰ φθάσῃ ἐκεῖ, πρὶν νυχτώσῃ... ὅλα τέλειαν. Στὴν ἀρχὴ θὰ μὲ πὺν σπῇ μου καὶ θὰ με περιμένω νὰ νυχτώσῃ... νὰ νυχτώσῃ καλὰ... Ὑστερα θὰ βγῶ σιγὰ-σιγὰ με τὰ νύχια ἀπὸ τὴν πισινὴ πόρτα μου... καὶ ἐστὶ δὲν θάχω παρὰ νὰ πρῶσω ἀπὸ τὸν τοῖχο τοῦ κήπου, ἀπὸ ἕνα πὺν χαμηλὸ τοῖχακι. αὐτὸ εἶνε ὅλο... Στὸν κήπο, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ με περιμένῃ κάποιος...

Τι λέω! Κᾶποιος; ὅχι! Κᾶποιος! Μιὰ μικρούλα κουκουλωμένη με τὸν φερρετῆ της... μιὰ μικρούλα τῆς ὁποίας ἡ καρδιὰ θὰ χτυπᾷ δυνατὰ... πολλὴ δυνατὰ... Ποιὸς ξέρει τι νὰ περιμένῃ ἀπὸ ἐμένα; Ποιὸς ξέρει ἀκόμα τι μυστηριώδη θελήγουν νᾶχουμε μες ἐν ἐξῆς... γιὰ νὰ μποροῦμε ἐστὶ τόσο εὐκόλως νὰ κερδίζουμε τὴς καρδίες τῶν γυναικῶν αὐτοῦ τοῦ τόπου!

Ἡ ὥρα εἶνε δώδεκα-δὲλ τούρα! ὁ ἥλιος μόλις ἔδωσε. Φθάνουμε. Δὲν θάχη ἀκόμα καλὰ νυχτώσει δταν θὰ εἶμαστε κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρό τῆς. Ὁ οὐρανὸς εἶνε κατακόκκινος-φωτιά, ἡ θάλασσα εἶνε ἴσχυη γλυκεῖα καὶ ἀκίνητη γι' ἀποστροφή χλιαρὴ, σὰν δειλινὸν καλοκαίρι... ὅλα γύρω σὲ μεσοῦ... οἱ καϊτῆδες μου τραβοῦν ἀργὰ τὰ κουπιά τους... περνοῦν...

Ἀλλοίμονο! Πέρα, ἐκεῖ μακριὰ, ἡ Λαϊδή Φάλκλαντ φυλακισμένη... πὼς ξέρει με τι λαχτάρω... με τι νοσταλγία θὰ κυττάζῃ τώρα τὸ καὶ καὶ μου αὐτὸ... ἔλεθερο καθὼς σιγῇ τὸ ὀλογᾶντο νερὸ τὸ βοσπορῶ... Κι' ἐγὼ; ὦ! πόσο θὰ ἤθελα αὐτὴ τὴ στιγμή νὰ τῆς χαϊδέψω... νὰ τῆς φερίω τὸ βελουδένι τῆς χερσάκι, κοντὰ στὰ δικά μου!

...Ἐνας ἀπὸστομος θόρυβος, δῖπλα μου, στὸ νερό... Ἐνα κοπάδι ἀπὸ γλάρους πετοῦν καὶ περνοῦν γρήγορα χωρὶς νὰ προρθεῖ καὶ νὰ τοὺς πᾶρῃ τὸ μάτι σου...

Νά! Ἡ Μπεϊκός! Φθάζω με! τὸ παραθύριό κατὰ-κλειστο με τὸς πυκνὸς μπερντῆδες, με κυττάζει... Μὲ περιμένουν ὅχι! Ἰσως νὰ τὸ ξέχασε... ποιὸς ξέρει... μπορεῖ νὰ εἶνε καὶ ἀρηρημένη!... Πρέπει ὁμως νὰ με νοιώσουν πὼς ἐφθασα! Διατάσσω ἀμέσως τὸν γέρο...

Ὁσμάν ν' ἀρχίσῃ νὰ φάλλῃ αὐτὸν τὸν τούρκικο ἀνεμὲν πὺν τόσο μ' ἀρεσὴ νὰ τὸν ἀκούω... Μοιάζει με παράπονο πὺν κλαίει και πὺν γελᾷ μες!... Ποιὸς ξέρει! Ἰσως κι' αὐτὸ με πᾶρουν εἰδῶσι...

Τὸ σπῇ μου... Τὸ ξαναβρίσκω τὸ ἴδιο ὅπως καὶ πρὶν. Μένω ἔδω... ἀποσπᾶς... και δὲν ἀλλάξε δίδω... Μὲ φαίνεται πὺν ξαναγυρῶ ὕστερα ἀπὸ ἕνα μακρινὸ περπάτο... προχωρῶ... μπαίνω... εἶμαι σπῇ μου...

Στὴν κἀμαρὰ μου. Ἐντελῶς διαφορετικὰ ἔδω ἀπὸ ἐκείνη τὴν κἀμαρὰ τῆς ὁδοῦ Προσέτης. Ἐκεῖ στὸ Πέραν εἶμαι ἕνας ἔξωτος, ἐδῶ ἐνῶ... «Ω! πρέπει δὶ-χωρς ἄλλο νὰ νοιώσω ἕνα Τούρκικο σπῇ, ὁμοῖο μ' αὐτὸ, στὴ Σταμπούλ, γιὰ τὸν χειμῶνα!...

Οἱ τάπητες τοῦ Μεχμέτ-πασα, τοὺς ὁποίους φουσκὰ ἔχω ἀφῆσι ἔδω, εἶνε ἀσφαλῶς πὺν πὺν ὀρατοὶ ἀπ' ἐκεῖ-νους πὺν ἀγόρασα ἀπὸ τὸν κύριο Καραφῶ... Ἀλῆθεια! δταν νοιώσω αὐτὸ τὸ χειμῶνιτικὸ σπῇ μου στὴν Σταμπούλ, θὰ τὸ σπῇ μου μ' αὐτοὺς ἐδῶ τοὺς τάπη-τες τοῦ Μεχμέτ... Ἐστὶ μάλιστα θὰ εἶνε ἐκεῖ στὴ θέσι τους, ἀφῶ και τὸ σπῇ ἐκεῖνο θὰ εἶνε Τούρ-κικο...

Σιγὰ-σιγὰ τὰ παράθυρα τῆς ἀπέναντι εὐρωπαϊκῆς ἀκτῆς, φωτίζονται τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο. Ἡ νύχτα ἀπλώ-νεται ὀλοένα και πυκνότερη...

... Σ' ἕνα χαρέμι! Ὡστε σὲ λίγο θὰ μὲ πὺν ἕνα χαρέμι... Φουσκὰ! Καὶ εἶμαι βέβαιος πὼς ἡ περιπέ-τεια αὐτὴ θὰ εἶνε πὺν ὀλυγώτερος ἐπικίνδυνος ἀπ' ὅσο μποροῦσα ποτε νὰ φαντασθῶ...

Τὸσο τὸ χειρότερο γι' αὐτὴν... οὐφ! τι με νοιάζει! Ἀλῆθεια τὸ περῆρο πρᾶγμα! Μιὰ τουρκάλα ἐρω-τευμένη μ' ἕνα Φράγκο...

Καὶ ὁμως πόσα πρᾶγματα παρᾶνεα συμβαίνουν σ' αὐτὸν τὸν τόπο, στὴν Κωνσταντινί, ἐδῶ μέσα σὲ τό-σους διπλωμάτες καὶ σὲ τόσους τραπεζίτες...

Τι; πὼς εἶπατε; Μάλιστα! ἕνας εὐρωπαῖος ἐρρατῆς μὲς τουρκάλας... «Α! μ' ἀγαπήσει, καὶ τὸ σκέπτεσθαι! Εἶνε μιὰ τρέλλα, τὸ παραδοχίμου, μαζὶ με τὰ τρέλλα ἀγνὴ καὶ ἀφελῆς... μιὰ τρέλλα εὐκρινῆς... Ἡ ἱστορία τῆς Ἀζιζης; τίποτα! Παραμῦθι... ψευτιά!...

Ἄς δοῦμε ὁμως... ἄς σκεφθῶμε καλῶτερα... ποιὸς ξέρει;

Λοιπὸν, ἐσεῖς... εἰ, πὺν εἶσθε... ἐσεῖς οἱ ἀνθρωπά-κιδες τοῦ Πέραν! ἀνοῖχτε σ' αὐτὰς οἱ Σὲ λίγο, ἐγὼ ἔδω ἀπὸλους διαστῶ... τὸν δρόμον σας... ἕνας ἀση-μος γειτονάς σας... θὰ εἶμαι μόνος μαζὶ τῆς, στὸ χα-ρέμι τῆς... μόνος μαζὶ με μιὰ τουρκάλα, με μιὰ μι-κρούλα, μένα κοριτσάκι... με τὴ θυγατέρα ἐνὸς Ἰμαζή...

Ἐφῶσαν πιά ἐντελῶς ὅλα τὰ χροῖματα τοῦ δειλι-νοῦ, ὁ οὐρανὸς σκοτεινίσατε, σιμῶνει ἡ νύχτα...

— Τὴν καὶ μένη τὴν μικρούλα! Εἶνε ὁμως πὺν κακὸ αὐτὸ πὺν θέλει νὰ κάνῃ... Μέσα στὸ χαρέμι τῆς ἕνας ἄπιστος, ἕνας ἀσεβῆς... ἕνας Ἰσλαμῆς! Δὲν φταίει ὁμως κι' αὐτὴ! Ἐσεῖ ἰδὴ τόσους και τόσους γκαουρῆδες στὸ δρόμο, στὰ καὶ καὶ, στ' ἀμάξια... ἔγι-ἰδὴ ἐπιτοές, παντοῦ, τὴς γυναικῆς τους γυμνῆς, χωρὶς φερρετῆ, χωρὶς ντροπῇ... Καὶ ὁμως τὴς εἶδε νὰ περ-νοῦν παντοῦ σεβαστὰς καὶ τιμημένους με τόσους χαιρε-τισμούς, με τόσες ὑποκλίσεις... Τι νὰ κάνῃ κι' αὐτὴ... τὰ ἔχει χάσῃ πιά... Δὲν ξέρει πὺν εἶναι τὸ καλὸ καὶ πὺν εἶνε τὸ καλὸ...

Καὶ μένη Μεχμέτ! πὺν εἶσαι αὐτὴν τὴν ὥρα... ἐπὶ πὺν τόσο ὥρατα ξέρεις νὰ ἐξηγῇς αὐτὰ τὰ ζητήματα... Νύχτωσε πιά γιὰ τὰ καλὰ! Ἐμπρός! ἡ ὥρα ἐφθασε. Δὲν πρέπει μιὰ νέα σὰν κι' αὐτὴν, νὰ περιμένῃ κατὰ-μονὴ τὴν ὥρα σ' ἕνα κατασκότεινο κήπο... γε-μῆτο φαντάσματα...

Ἐμπρός!... ἔπειτα τὸν ἴδιο κίνδυνον πὺν μπορεῖ νὰ ἔχῃ ἕνας Φράγκος, τὸν ἔχει καὶ ἕνας τούρκος. Κατὰ-διαφορὰ... Μὰ γρήγορη μαχαριά... ἀπὸ κανένα κημὶ ὑπὲρ τῆς πὺν ἔχει δώσει ὅρο στὸ Κοράνιο...

Οἱ καϊτῆδες ἔχουν κοιμηθεῖ πιά. Βγαίνω ἀπὸ τὸ σπῇ χωρὶς νὰ με νοιώσουν... Προχωρῶ μὲ ἀπ' τὸν κήπο μου πάντοτε σιγὰ, ἀθόρυβα... Νά! ἡ πορτίνα μου... νὰ καὶ τὸ μικρὸ ἐξοχικὸ δρομικὸ πὺν εἶνε στρομνὴ με στρογγυλὰ χαλκία. Ψυχρὴ ὥρα δὲν ὑπάρχει... ὅλα πᾶνς περὶφῆρα. Παντοῦ γύρω νεκρὴ σιγὴ. Κανένα φῶς πούθεν, ἐκτὸς ἀπὸ τρία φωτισμένα παράθυρα τοῦ ἀντικρυνοῦ ἔξωλινου σπιτιοῦ τὸ ὁποῖο μὲ εἶναι ἀγνώστο. Πίσω ὁμως ἀπὸ τοὺς μπερντῆδες τῆς παραθύριου μου... καμιά ἀνυσχία. Κα-νεὶς! ἀπόλυτη ἀσφάλεια. Νὰ ὁ μικρὸς τοῖχος τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ πρῶσω...

Δὲν μένει παρὰ ἕνα μικρὸ πῆδημα... Μὰ ὅχι, ὅχι, δὲν πρέπει ἀκόμα. Αὐτὸς ὁ ἴσχυρος καὶ μυστηριώδης τούρκικος ὁρμισκός, αὐτὸ πέρα τὸ ἔρημο ἔξωλον σπῇ-τάκι, οἱ τριῖνες μου ψιλῆς κορφῆς τὸν κυπαρισσῶν μέσα στὴν νύχτα... ὅλα! αὐτὰ μὲς θυμῶν ἀμέσως τῆς ὁριζώτερας σελίδας ἀπὸ τῆς: χλῆσις καὶ μιὰ νύχτες. Τὴς ὅς ἐστὶ αὐτὴ τὴ στιγμή καὶ στὴν πραγματικὴ-τητα... καὶ σὰς βεβαίω πὼς δὲν θέλω ἐστὶ ἀμέσως νὰ χάσω τὴν ἀπόλαυσί τους...

«Ω! τι εἶνε; τι θόρυβος εἶν' αὐτὸς ἀπὸ τὴν γυνία πὺν δρόμο; Μήπως φθάνει ὁ Χαρὼν, ὁ γαλῆρης; μὰς! με τὴν Α.Γ. τὸν Βεζύρην Ἰσλαμῆρ καὶ τὸν εὐ-νοῦχο του... Διάβασε!... Τρουπῶν γρήγορα στὸν κήπο μου και περιμένω... Τὰ βήματα γρήγορα... ἀκούω καὶ καὶ καὶ καὶ...

...Ἀλλοίμονο! τι ἀστεῖο! οὔτε Χαλφῆς... οὔτε καὶ Βεζύρης... τέσσαρ-πέντε γαϊδουράκια λυμένα, χωρὶς χανῆρα, περνοῦν ἀπὸ μπροστὰ μου... Τ' ἀφῶν τὴς νύχτες ἐλευθερὰ νὰ βοσκῶνται στὰ χωράκια...

Πέρασαν. Ἡ ἴδια καὶ πάλιν ἀπόλυτος σιωπὴ στὸ δρομικόν. Καὶ ὁ τοῖχος μένει ἐκεῖ... ὅχι ψηλότερος ἀπὸ τὸ ἀνάστημά μου...

Τὴ παρῶδο ὁμως. Καμιά ἀνυσχία... καμιά ἀνυπο-μονσία, καμιά ἐπιθυμία. Τι ἔκαθα; Πὼς ἔγινε ἐστὶ; Καὶ ὁμως σὲ λίγο, σὲ δύο λεπτά θὰ σπῇ μου στὴν ἀ-καλιὰ μου τὸ σωματάκι τῆς... θὰ σηκίσω τὸ φερρετῆ τῆς, θὰ φιλήσω τὰ χεῖλιάκι τῆς... Μὰ εἶμαι τόσο ἀδύ-φορος καὶ τόσο ἴσχυρος κάτω ἀπὸ τὸν τοῖχόν μου... πὺν δὲν ἔχω οὔτε κἂν τὴν δύναμιν νὰ πρῶσω... Ἡ μὲν ἐξή-γησι πὺν δίνω στὴν ἀλλαγὴ μου αὐτὴ, εἶνε τὸ πὺς ἀκόμη δὲν τὴν γνώρισα ἀρκετὰ αὐτὴν τὴν μυστηριώδη, πρηγνητῆσα μου... Αὐτὸ εἶνε πὺν με κάνει τόσο φυ-χρό... Βέβαια! Δὲν τὴν εἶδα παρὰ μονάχα μιὰ φορὰ μακριὰ ἀπὸ τὸ παράθυρό τῆς... Ἐπειτα μέσα στὴν μνήμην μου ὑπάρχουν και ἄλλα μάτια... ἄλλα χαρακτη-ριστικά, τὰ ὁποῖα ἐμποδίζουν ὀπισθῶν τῆς τὴ δικὴ τὴν ἀνάμνησι... Δὲν μ' ἀφῶνουν νὰ φαντασθῶ τὴν γλυκύ-τητα τῶν φιλιῶν τῆς...

Στὰ βᾶθ τῆς σκέψεως μου ὑπάρχουν πάντοτε ριζώ-μένα αὐτὰ τὰ κατὰμυρα μαλλιά κι' αὐτὰ τὰ ὑπερ-φῶνα καὶ ὀνειροπόλα μάτια... ἀξέχαστο δὲ μένει πάντα κι' αὐτὸ τὸ μελαγχολικὸ στοματάκι... πὺν τόσο ὁμως ἐστὶ νὰ κρῖβεται κάτω ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ χαμῶδιλο... Αὐτὸ τὸ ὄραμα ἔρχεται αὐτὴ τὴν στιγμή στὴ φαντα-σία μου... καὶ σιγὰ-σιγὰ ὁ νοῦς μου πετᾷ πέρα πρὸς τὸ μοναχικὸ ἐκεῖνο κίοςκι τοῦ κήπου τῆς...

Μὰ τότε; ἀλλοίμονο! τὴ ζητᾶς λοιπὸν τότε ἐδῶ; ἀλλοῦ, σ' ἄλλο μέρος, ἔπρεπε νὰ βροσκόμουν αὐτὴν τὴν ὥρα... Καὶ ἂν τὴν μάλιστα νὰ πρῶσω αὐτὸν τὸν τοῖχο... ἔ; τότε δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ εἶμαι ἕνας τυπο-τένιος, ἕνας ψεύτης, ἕνας ὑποκριτῆς ὁ ὁποῖος φροῦ...

Ναί! Ναί! τὸ ξέρω! τὸ ξέρω πὺν καλὰ πὺν αὐτὴ τὴν στιγμή... θὰ κλάψω... θὰ κλάψω... Μὰ τὰ δάκρυά μου δὲν θὰ εἶνε τόσο πικρὰ ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θὰ γρῶ... δταν θάχω πιά πρῶσῃ αὐτὸν τὸν τοῖχο! Φεύγω. Γυρῶ πίσω! νὰ! ἡ πόρτα μου, ὁ κήπος μου, τὸ σπῇ μου...

Τρέχω ἀμέσως φωνάζοντας:

(Ἀκούσθαι)

ΕΒΡΑΪΚΗ ΘΕΟΓΡΑΦΙΑ
ΤΟΥ
ΣΙΑΛΩΜ ΑΛΕΪΧΕΜ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑΝ ΤΩΝ ΚΑΘΟΡΙΕΛΗΤΩΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ
ΥΠΟ
ΓΙΩΣΕΦ ΕΛΙΓΙΑ

Ἐλα νὰ σοῦ πῶ καὶ, καλὲ μου ἀναγνώστη, γιὰ τοὺς Μεγρήδες και γιὰ τοὺς Χαϊμῆδες. Ἀληθὴ νὰ ἐννοοῦμαστε μόνον ἕνα Μεγρήδες ὑπῆρχε κι' ἄλλος ἕνας Χαϊμῆς, κι' οἱ δύο τοὺς δίδυμοι ἀδελφοί. Ἡ μούρη τοῦ πρώτου ἐμοῖς καταπληκτικὰ με τὴ φράσι τοῦ δεινέρου εἶσι πὺν θὰ τὴν πᾶντες θέ-λονται νὰ ξεχωρίσῃς ποιὸς εἶνε ὁ ἕνας και ποιὸς εἶνε ὁ ἄλλος! Οἱ καὶς γλώσσας λένε πὺν ἀπ' τοῦ γεννηθῆκαμε τοὺς μπερντῆδες κι' ἀπὸ τότε δὲν μπο-ρεῖαν νὰ διακρίνουν τὸν ἕνα ἀπὸ τὸν ἄλλον.

Ἡ μάνα τους εἶτανε πάντα ἀδύνατη και φιλό-δοξη. Ὡς τόσο καθε χρόνῳ ἐπετιοῦς κι' ἀπ' ἕνα καινούργιο βλασταροῦ. Μὰ κανένα δὲν ἔκλεινε τὸ χρόνῳ. Ἀρρώστατε, κλεισὸν κερνὰ κερνὰ τὰ μα-τάκια και σοῦ ἄφηνε ζωή!

Αὐτὸ γινόταν καθε χρόνῳ ὅπου ἔπαυε ἡ γυναικὴ νὰ γεννᾷ Ἡ κακομοῖρα ἐκείνη ἐδάρανε πὺν αὐτὸ πιά εἶταν ὀριστικό. Μπᾶ! Σὲ λίγο με τὴ δύναμιν τοῦ Μεγαλοδυναμίου, γέννησε ἕνα. Καὶ τὴ φρου-τούτῃ ἔφερε στὸν κόσμο δίδυμα. Τὸνα τ' ὀνο-μάσαν Μεγρή και τ' ἄλλο Χαϊμῆ. Ἐστὶ καὶ τὰ δύο τους βυζάνε ἀπὸ τὸ ἴδιο σπῆδος. Μὰ, τὸ πρᾶμα εἶτανε τόσο ὀδυνηρὸ γιὰ τὴ φιλοδοξία μη-τέρας... Ἀναγκαστήκαμε λοιπὸν νὰ πάρουμε μιὰ βᾶγια, ἔτσι θὰ μποροῦν νὰ ξανασῶν ἡ ἐξῆς μόντα. Τι πιστέρω νὰ κάνουν; Ὁ Καθολικὴς ἔβραιος, μάτια μου, ἐστὶ καὶ ὁ πὺς ἐξελπισμένος, δὲ βγαίει τὸ βυζα-σαροῦδὸν τὸν ἔξω ἀπὸ τὸ καλὶράκι, κι' οὔτε τὸ παρ-τάει σὲ ἔξῃ χεῖρα, ἐκτός, ὁ μὴ γέννηται, ἂν εἶνε ὀρφανὸ...

Κράτησε λοιπὸν ἡ μητέρα τὸ Μεγρή (αὐτὸς εἶτανε μισὴ ὄρα μεγαλύτερος!) καὶ παρῶκα τῆς βᾶγιας τὸ Χαϊμῆ. Μὰ ἐπειδὴ κι' αὐτὴ εἶταν ἀρρο-σιτῆρα, τὰ δύο μωρονόδια νηστῆσαν ὅλο τὸν καιρὸ. Γι' αὐτὸ κι' ὁ ἡμέτερος ἐκοιτᾶται δαιμονιομένα.

Μὰ μέρα πῆγαν τὰ δύο μωρονόδια στὸ λουτρό, τὰ βουτήσανε στὴν ἴδια ιμαντίρα, κι' ἄμα τὰ πλῆ-ναν τὰ τυλίξανε στὸ σεντόνι (σ' ἕνα σεντὶ και τὰ δύο) καὶ τ' ἀπῶσανε στὴν κοῖτα (σὲ μιὰ κοῖτα και τὰ δύο) ὅπου νὰ στεγνώσουν και νὰ συνέλ-θω. Μὰ δταν ἤρθε ἡ στιγμή τῆς ξαναφορέσεως πονκάμου... ἀλλ... ἀδύνατον νὰ διακρίνουν τὴ φουο-νομία τοῦ καθενὸς! Ποιὸς εἶταν ὁ Μεγρή, και ποιὸς, ὁ Χαϊμῆς; Χω! Ἀρῶσαν τὸ λουτὸν οἱ δύο γυναικῆς, μητέρα και βᾶγια, νὰ συζητήσουν

Ἡ Ἑλληνικὴ τέχνη μεταξὺ τῶν πρώτων καλλιτεχνῶν τῆς ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἓνα Ἰακωβίδην. Ὁλιγόλογος, ἐργατικός, μοιράζων τὸν ἑαυτὸν του, εἰς καλλιτέχνην καὶ καλὸν ὑπάλληλον, προσφέρει εἰς τὸ ἔθνος του ὅ,τι δύναται. Διδάσκει ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Καλῶν Τεχνῶν καὶ εἶνε καὶ Διευθυντὴς αὐτῆς, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου Λύτρα.

Ἐγεννήθη εἰς τὴν Μυτιλήνῃ τῷ 1858 καί, νέος ἀκόμη, σχεδὸν παιδάκι, ἦλθε εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ σπουδάσῃ γλύπτει. Εἶδεν εἰς τὴν Σμύρνην, ὅπου συνώδευσε τοὺς γονεῖς του, ἔργα τοῦ ἐκ τῶν πρώτων Ἑλλήνων γλυπτῶν Φυτάλη καὶ ἡ φιλοδοξία του, ἡ μᾶλλον μιὰ καλλιτεχνικὴ παρόρμησις τὸν ἐγέμισε ἐπιθυμία νὰ γίνῃ κ' ἐκεῖνος γλύπτης.

Τὸ Πολυτεχνεῖον τότε ἐστεγάζετο εἰς τὸ οἶκημα ὅπου σήμερον τὸ Ὁδεῖον Ἀθηνῶν, εἰς τὴν ὁδὸν Πειραιῶς. Διευθυντὴς του ἦτο ὁ Σκαλιστήρης. Ὁ Ἰακωβίδης ἠκολούθησε καὶ τοὺς δύο κλάδους τῆς Τέχνης: τὴν Ζωγραφικὴν μὲ τὸν Λάντζαν, καὶ τὴν Γλυπτικὴν μὲ τὸν Δρόσον, ἀριστεύων πάντοτε. Ἡ ἰδιοφυΐα του διὰ τὴν ζωγραφικὴν ἐφάνη ἀμέσως, ὁ δὲ Λύτρας, διορισθεὶς τότε καθηγητὴς τῆς Ζωγραφικῆς μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του ἀπὸ τὴν Γερμανίαν, προέτρεπε τὸν Ἰακωβίδην νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὴν Ζωγραφικὴν. Ἀπὸ τότε ἔδειχνε τὸ ἐξαιρετικὸν τάλαντον τοῦ χρωματιστοῦ καὶ τοῦ σχεδιαστοῦ. Ἡ γλυπτικὴ ὅμως ἦτο προικοδοτημένη μὲ κάποιον ἐτήσιον διαγωνισμὸν καὶ ὁ Ἰακωβίδης ἔμεινε σπουδάζων καὶ τὴν γλυπτικὴν, λαμβάνων δὲ πάντοτε τὸ βραβεῖον. Μετὰ τὸ τέλος τῶν σπουδῶν του ἔλαβε ὑποτροφίαν διὰ νὰ σπουδάσῃ εἰς τὴν Εὐρώπην κατόπιν διαγωνισμοῦ καὶ μετέβη εἰς τὸ Μόναχον. Ἡ περιήγημος σχολῇ τοῦ Πιλλότι εἶχε μετατραπῇ εἰς ἀκαδημίαν καὶ ὁ Πιλλότι ἦτο διευθυντής. Ὁ Λέφτς καὶ ὁ Γκαμπριέλ Μάξ ἦσαν οἱ διδάσκαλοι τοῦ Ἰακωβίδου.

Ὁ Ἕλλην καλλιτέχνης δὲν ἤργησε νὰ διακριθῇ μεταξὺ τῶν πολλῶν μαθητῶν τῆς ἀκαδημίας καὶ ἔλαβε καὶ τὸ χρυσοῦν βραβεῖον, ἀποφοιτῶν, διὰ τὴν Κρέουσαν. Τὸ ἔργον αὐτὸ τοῦ Ἰακωβίδου, μὲ ἐπίδρασιν ρωμαντισμοῦ, κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς, εἶνε ἀπὸ τὰ ὠραία ἔργα τῆς σχολῆς ταύτης.

Ἡ κριτικὴ ἐδέχθη πολὺ εὐμενῶς τὰ ἔργα τοῦ Ἑλλήνου ζωγράφου. Ἐξετιμήθη πολὺ ἡ χρωματιστικὴ δροσερότης τῆς παλέττας του καὶ ἡ ἀκριβολόγος μελέτη τῶν λεπτομερειῶν, ἡ ἄνευ μικρολογιών, ἡ μὴ κουράζουσα ἀλλὰ θέλγουσα. Τὰ θέματα τῶν συν-

Ὁ καυγᾶς

[Πινακοθήκη Λειψίας]

Τὰ μικρὰ βάσανα
[Ἐδρίσκειτο εἰς Ἀμερικανικὴν Πινακοθήκην]

θέσέων του ἦσαν ἀπλᾶ, παρμένα ἀπὸ τὴν τριγύρω ζωὴν του. Καὶ ἔζη εἰς τὴν Γερμανίαν ὁ Ἰακωβίδης. Αἱ χαριτωμένα σκηναί, μικρὰ ποιήματα ἀπὸ τὴν παιδικὴν ζωὴ τῆς Γερμανίας, θὰ μείνουν πάντοτε ὡς δείγμα τοῦ ὅτι ἡ τέχνη δὲν ἔχει οὔτε σχολὰς, οὔτε τοπικὰς ἐπιρροὰς, ὅταν εἶναι εἰλικρινὴς καὶ αὐθόρμητος.

Κατὰ τὸ 1900, ἐπὶ πρωθυπουργίας Γεωργίου Θεοτόκη, συνέστη ἡ Πινακοθήκη καὶ ἐκλήθη ὁ Ἰακωβίδης εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ ἀναλάβῃ τὴν Διεύθυνσίν της. Ἡ Σχολὴ τῶν Καλῶν Τεχνῶν τὸν προσέλαβεν ὡς καθηγητὴν, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Λύτρα, ἐπισυμβάντα κατὰ τὸ ἔτος 1910, διωρίσθη Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς, διδάσκων καὶ ἐργαζόμενος πάντοτε.

Ὁ Ἰακωβίδης, ἐκτὸς τῶν οἰκογενειακῶν σκηνῶν, ἐξωγράφισε καὶ προσωπογραφίας. Μίαν ἐξ αὐτῶν, τὴν σύζυγον τοῦ Γκαμπριέλ Μάξ διεπραγματεύετο κατ' αὐτὰς νὰ ἀγοράσῃ ἡ Πινακοθήκη τοῦ Μονάχου. Τὰ ἔργα του εἶνε σκορπισμένα παντοῦ, κατέχοντα πάντοτε τιμητικὰς θέσεις εἰς Πινακοθήκας τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς.

Ἡ ἰδική μας Πινακοθήκη ἔχει τὸ Κοντσέρτο του.

Ὁ Κακὸς ἔγγονος εὐρίσκεται εἰς τὴν Πινακοθήκην τοῦ Βισμπάντεν, καὶ ὁ Καυγᾶς εἰς τὴν Λειψίαν. Πολλὰ ἀπὸ τὰ ἔργα του εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἀμερικὴν.

Ὁ Ἰακωβίδης ἔλαβε πολλὰ βραβεῖα εἰς ἐκθέσεις τῶν Παρισίων (1889), τῆς Χάγης (1900), τοῦ Βερολίνου (1891), τοῦ Μονάχου (1893) καὶ εἰς τὴν Ἐκθεσὶν τῆς Βρέμης ὅπου ἔλαβε τὸ ἀνώτερον βραβεῖον: τὸν χρυσοῦν κλάδον τιμῆς.

ΣΤΕΦ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Λόγω πληθώρας ὕλης ἀναβάλλομεν διὰ τὸ ἐρχόμενον φύλλον τὴν μονοχρωματικὴν ἀναπαράστασιν τεσσάρων ἄλλων ἔργων τοῦ κ. Ἰακωβίδου, ἀντιπροσωπευτικῶν τῆς τέχνης του.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

Κοιτῶν Κ. Πίπην, Θεσσαλονίκην. — Διότι εἰς τὸ «Χωρὶς γραμματόσημο» περιμένετε ἀπάντησιν, δι' αὐτὸ καὶ τὴν λαμβάνετε ἐντεῦθεν. Ζητεῖτε ἀπὸ τὸν κ. Ἀρχισυντάκτη νὰ ἐγκρίνῃ τὸ ποιήμα σας. Ποῖον ποιήμα σας; Αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἀντιγράφεται καὶ ἀναρτᾶται ἀπὸ τὸ παρρησιώστον ἔργον τοῦ Ν. Πολίτου: «Ἐκλογαὶ ἀπὸ τὰ τραγούδια τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ» ἔκδ. 235 σ. 244 (α' ἐκδ.), π. 242 (β' ἐκδ.). Σὰς παρακαλοῦμεν... Δ. Σουρ., Ἐνταῦθα. — Καλοῦσθ' ὑμᾶς! Προσπαθεῖτε τὸ καλλίτερον. Ὅσο γὰρ τὰς πληροφορίας σας, ἦσαν ἀληθινὰ ἀποκαλυπτικὰ γιὰ μᾶς ποῦ, ὅπως σοῦσά ἀντιλήφθητε, τὸ μόνον ποῦ δὲν λαμβάνομε ποτὶ ἡμᾶς εἶναι τὴν καμνὸν οἱ ἄλλοι. Γιατί; Γιὰ νὰ ἐκτιμήσῃμε εὐκόλως ἐμῆς; Δὲν εἶνε καλλίτερα νὰ κρίνομε τὸν ἑαυτὸν μᾶς ἀσθηδᾶ;